

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

**Факультет/інститут Коломийський навчально-науковий
інститут**

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В11. Основи економічної теорії

Освітня програма Початкова освіта

Спеціальність 013 «Початкова
освіта»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 7 від "25" січня 2024 р.

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Результати навчання (компетентності)
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи економічної теорії
Викладач (-і)	Марчук Микола Васильович
Контактний телефон викладача	095 5077102
Е-маїл викладача	marchukmv@ukr.net
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	90
Посилання на	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=95&id_cou=861
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях і згідно графіку консультацій викладача.
2. Анотація до курсу	
<p>Предметом «Основ економічної теорії» у класичному, політекономічному розумінні є економічні або виробничі відносини, що складаються між людьми у процесі виробництва матеріальних благ і послуг.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <p>Змістовий модуль 1. Економічний розвиток: рушійні сили та ступені.</p> <p>Змістовий модуль 2. Мікроекономічний аспект розвитку економіки.</p> <p>Змістовий модуль 3. Теоретичні основи макроекономіки.</p> <p>В темах кожного змістовного модуля є план, методичні рекомендації, додаткові електронні навчальні матеріали, питання для самоконтролю, тести, практичні завдання та завдання для самостійної роботи, критерії оцінювання. Результати оцінювання навчальних досягнень кожного студента за виконання завдання заносяться до журналу.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу – якісне оволодіння студентами фундаментальними знаннями з основ економічної теорії на основі системного вивчення економічних теорій та законів, принципів і методів економічного аналізу, що дасть можливість формувати адекватні наукові уявлення щодо змісту,</p>	

Завдання курсу: використовуючи знання про структуру функціонування суспільства, основні тенденції розвитку цивілізації, на основі логічного аналізу: аналізувати і прогнозувати соціально значущі проблеми, процеси, факти і явища суспільного та духовного життя.

знати:

- основні поняття та категорії економічної теорії;
- місце і роль економічної теорії в системі економічних знань;
- основні закони та принципи функціонування економіки.

вміти:

- застосовувати прийоми економічних досліджень для аналізу функціонування економічних явища процесів;
- визначати методи оптимізації поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах ;
- аналізувати діяльність державних важелів на економічні процеси в країні;
- виконувати найпростіші математичні розрахунки для визначення економічних показників.

4. Результати навчання (компетентності)

Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел *Громадянська компетентність.* Здатність активно, відповідально політичного життя України, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав

і свобод своїх та інших громадян,

зокрема учнів початкової школи;

використовувати способи діяльності

й

моделі поведінки,

що відповідають чинному законодавству України.

Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

Нормативна. Здатність учителя користуватися нормативними документами та реалізувати на практиці цілі і завдання навчання предмету/освітньої галузі в початковій школі.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		16 (денна) 8 (заочна)	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		14 (денна) 2 (заочна)	
самостійна робота		60/80	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік)	Нормативний / вибірковий

		навчання)	
I	013 «Початкова освіта»	II	вибірковий

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічний розвиток: рушійні сили та ступені. Тема 1. Економічна теорія: предмет, метод, функції.

Виникнення та розвиток економічної теорії. Зародження економічних вчень. Меркантилізм. Фізіократи. Класична політична економія. Основні економічні школи пост класичного та сучасного етапів.

Предмет та об'єкт економічної теорії. Економічні відносини і економічні суб'єкти. Людські потреби та обмежені ресурси економіки. Система економічних відносин. Економічні закони і економічні категорії. Функції економічної теорії.

Відмінності предмету економічної теорії від політичної економії. Функції економічної теорії. Місце економічної теорії в системі інших наук. Економічна теорія та господарська практика, економічна теорія – основа наукової політики.

Тема 2. Товарне виробництво – основа ринкової економіки.

Еволюція товарного виробництва. Форми організації виробництва. Натуральне виробництво. Товарне виробництво та його види. Причини виникнення та сутність товарної економіки. Товар і його властивості. Споживча вартість. Мінова вартість товару. Вартість товару. Двоїстий характер праці, втіленої в товарі.

Теорії, що визначають вартість товару: трудової вартості, граничної корисності, попиту і пропозиції. Вплив на вартість продуктивності праці. Вплив на вартість інтенсивності праці. Вплив на вартість складної праці. Товарне виробництво в сучасних умовах. Закон вартості та його функції.

Змістовий модуль 2. Мікроекономічний аспект розвитку

економіки.Тема 1.Попит та пропозиція у ринковій системі. Ринковий механізм.

Механізм саморегулювання економіки, його елементи та їх взаємозв'язок. Попит, пропозиція, ринкова ціна, конкуренція. Попит, фактори, що його визначають. Пропозиція, чинники впливу на пропозицію. Закон попиту та пропозиції. Діалектична залежність попиту і пропозиції, їх співвідношення. Еластичність попиту, пропозиції. Рівновага попиту і

пропозиції. Ціна ринкової рівноваги. Чинники, що впливають на ціну: вартісні, попиту і пропозиції, психологічні тощо.

Тема 2. Монополії та конкуренція.

Конкуренція - рушійна сила ринкової економіки. Методи і способи конкурентної боротьби. Методи цінової конкуренції. Чиста (досконала) конкуренція. Методи нецінової конкуренції. Нечесна конкуренція. Внутрігалузєва, міжгалузєва конкуренція. Монополістична конкуренція. Захист конкуренції. Суть функціонування ринкового механізму.

Причини та фактори монополізації економіки та особливості їх прояву за сучасних умов. Типи і види монополій. Природній і штучний монополізм. Абсолютна монополія держави. Олігополія. Монополії та конкуренція. Недосконала конкуренція. Монопольне ціноутворення.

Рівень монополізації економіки держави. Необхідність та шляхи демонополізації економіки. Межі роздержавлення. Антимонopolьна політика і законодавство та їх проблемив Україні.

Тема 3.Витрати виробництва і прибуток.

Витрати виробництва. Суть витрат виробництва. Види витрат. Зовнішні та внутрішні витрати. Собівартість продукції, її види та структура. Шляхи зниження собівартості.

		.	р.	б	д	р.			б	д	
Модуль 1											
Змістовий модуль 1. Економічний розвиток: рушійні сили та ступені.											
Тема 1. Економічна теорія: предмет, метод, функції.	11	2	2			7	11,5	10,5			10
Тема 2. Товарне виробництво – основа ринкової економіки.	11	2	2			7	11,5	10,5			10
Разом за змістом вимодулем 1	22	4	4			14	23	21			20
Змістовий модуль 2. Мікроекономічний аспект розвитку економіки.											
Тема 1. Попит та пропозиція у ринковій системі. Ринковий механізм.	11	2	2			7	11,5	1-			10
Тема 2. Монополія та конкуренція.	11	2	2			7	11,5	1-			10
Тема 3. Витрати виробництва і прибуток.	13	2	2			7	10,5	10,5			9
Разом за змістом вимодулем 2	35	6	6			21	33,5	30,5			29
Змістовий модуль 3. Теоретичні основи макроекономіки.											

Тема 1. Особливості ринкових відносин в сільському господарстві.	11	2	2			7	11,5	1	0,5			10
Тема 2. Фінансово – кредитна система.	11	2	2			7	11,5	1	0,5			10
Тема 3. Відтворення і економічне зростання на макрорівні	11	2	2			7	10,5	1	0,5			9
Разом за змістовим модулем 3	33	4	4			21	33,5	3	1,5			29
Усього годин	90	16	14			60	90	8	2			80

Теми практичних занять (денне навчання)

№	Назва теми	годин
Змістовий модуль 1. Економічний розвиток: рушійні сили та ступені.		
1	Суспільне виробництво і його фактори.	2
2	Сучасні економічні системи.	2
Змістовий модуль 2. Мікроекономічний аспект розвитку економіки.		
3	Попит та пропозиція у ринковій системі. Ринковий механізм.	2
4	Монополії та конкуренція.	2
5	Підприємство та підприємництво.	2
6	Витрати виробництва і прибуток.	1
Змістовий модуль 3. Теоретичні основи макроекономіки.		
7	Відтворення і економічне зростання на макрорівні.	2
8	Фінансово-кредитна система.	1
ВСЬОГО		14

Теми практичних занять (заочне навчання)

№	Назва теми	годин
1	Монополії та конкуренція. Методи і способи конкурентної боротьби. Методи цінової конкуренції. Монополістична конкуренція. Типи і види конкуренцій.	2
2	Зайнятість, безробіття та соціальний захист населення. Теорії зайнятості. Сутність безробіття, його форми. Причини безробіття. Наслідки безробіття. Соціальний захист населення.	2
ВСЬОГО		4

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу</p> <p>та розробку основних документів «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Участь в роботах впродовж семестру/залік – 100. Поточний контроль включає: тестування, виконання практичних завдань, самостійна робота.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>При виконанні певного письмового завдання з дисципліни необхідно враховувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • повноту і правильність відповіді; • здатність узагальнювати отримані знання; • здатність застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях; • уміння аналізувати і оцінювати факти, події, інтерпретувати схеми, графіки, діаграми; • уміння викладати матеріал чітко, логічно, послідовно.
Практичні заняття	Оцінюються по п'ятибальній системі
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 80% практичних робіт та завдань самостійної роботи.
7. Політика курсу	
Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до	

Положення 1і Положення 2

9. Рекомендована література

Базова:

- Воробйов Є.М. Економічна теорія. Модульний курс. Основимікроекономіки.Основимакроекономіки: Навч. посібник. – Х.: Торсінг плюс, 2009. – 320 с.
- Економічна теорія: Політична економія: Підручник. / Кол. авт.: Юрій С.І., Буян І.В., Березюк Р.М.,Сарай М.І., Вербінський. – К.: Кондор. – 2009. – 690 с.

- Економічна теорія: у 2-х кн.: Навч. посібник/ За ред. З.Г.Ватаманюка, С.М.Панчишина. - Кн.1 і 2. -К.: Альтернативи, 2003.
- Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. — 7-ме вид., стер. — К.:Знання-Прес, 2008.— 719 с.
- Камінська Т.М. Основи економічної теорії: Підручник для студ. вищих медичних навч. закладів. –К.: ВСВ «Медицина» 2011. – 256 с.
- Литвинова О.Н., Коломийчук В.С. Основи економічної теорії. – Львів: Тріада плюс, 2004. – 340 с.
- Мочерний С.В. Економічна теорія. - Київ: „Академія”. - 2002. - 656 с.
- Мочерний С.В., Устенко О.А. Основи економічної теорії. Навчальний посібник 3-те видання - К.:ВЦ «Академія», 2009.-502 с. 27
- Основи економічної теорії / За ред. академіка НАН України А. Чухна. — К.: Вища школа, 2001.
- Основи економічної теорії: політекономічний аспект :Підручник / За ред. Г. Климка. –5-те вид., випр. - К.: Знання-Прес, 2006. – 615с.
- Рудавка С.І., Ольшевський Л.Б. Основи економічної теорії: Навчальний посібник. – Київ; Вінниця:МОЗ України, ВДМУ. 2003. – 340 с.

Допоміжна

- Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. Кн.2. За ред. С.Панчишина і П.Островерха. – К.: Знання, 2006.
- Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Ринкова економіка: Основні поняття і категорії. - К.: Знання, 2006.
- Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка.Макроекономіка): Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2009. – 688 с.
- Бочан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка. Підручник. К., «Знання»,2007, 403 с.
- Геєць В.М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку. К., Ін-т екон. та прогнозів. НАН України, 2009, 864 с.
- Господарський кодекс України: Офіційний текст. – К.: Атака, 2006.
- Дідківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання економіки/ Навч. посібник — 5-те вид., стер. —К.: Знання, 2006. — 213 с.
- Дзюбик С. Д., Ривак О. С. Основи економічної теорії: Навч. посібник. — 2-ге вид. перероб. і доп. —К.: Знання, 2008. — 491 с.
- Дорнбуш Р., Фишер С. Макроекономіка, Москва: МДУ «Инфра-М». – 1997.
- Економічний тлумачний словник: Понятійна база законодавства України у сфері економіки / Упоряд. Д. Д. Гордієнко. — К.: КНТ, 2006.
- Економічна енциклопедія: У 3-х томах / Ред. кол. С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. — К.: Видавничий центр «Академія». — Т. 1, 2000, Т. 2, 2001, Т. 3, 2002.
- Мельник Т.М. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції. К., Київський національний торговельно-економічний університет, 2007, 396 с.
- Основы менеджмента (пер. с англ.). Мейсон Н.Х., Альберт М., Федоури Ф. Москва: Дело. – 1992.
- Перехідна економіка. Підручник / За ред. академіка В.Я. Гейця, Київ – 2003. 21.
- Рожкова Т.С. Основи економічної теорії: Курс лекцій. – К.: КиМУ, 2011. – 315 с.